ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ της 12ης Σεπτεμβρίου 1996 *

Α — Εισαγωγή

1. Με την υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ότι παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 91/263/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1991, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τον τερματικό εξοπλισμό των τηλεπικοινωνιών περιλαμβανομένης της αμοιβαίας αναγνωρίσεως της πιστότητας [1]. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν θέσπισε εντός της ταχθείσας προθεσμίας τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο ή, τουλάχιστον, δεν τις κοινοποίησε στην Επιτροπή.

2. Το άρθρο 17 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την οδηγία το αργότερο μέχρι τις 6 Νοεμβρίου 1992 και να ενημερώσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικώς.

3. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι, αφενός, δεν έλαβε κανένα πληροφοριακό στοιχείο και, αφετέρου, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν συμμορφώθηκε προς την αιτιολογημένη γνώμη που εξέδωσε η ίδια σύμφωνα με το άρθρο 169, άσκησε τελικώς προσφυγή και ζήτησε από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι το Λουξεμβούργο, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς την οδηγία 91/263/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1991, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τον τερματικό εξοπλισμό των τηλεπικοινωνιών περιλαμβανομένης της αμοιβαίας αναγνωρίσεως της πιστότητας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και από το άρθρο 17 της οδηγίας αυτής,

— επικουρικώς, να αναγνωρίσει ότι, εν πάση περιπτώσει, παραλείποντας να ενημερώσει αμέσως την Επιτροπή περί της λήψεως τέτοιων μέτρων, το Λουξεμβούργο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις ίδιες διατάξεις,

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — ΕΕ L 128, σ. 1.

— να καταδικάσει το Λουξεμβούργο στα δικαστικά έξοδα.

4. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι υφίσταται ήδη σχέδιο νομοθετήματος που αποσκοπεί στη μεταφορά της οδηγίας αυτής, καθώς και της οδηγίας η οποία τη συμπληρώνει. Πάντως, κατ' αυτό, οι σκοποί της οδηγίας 91/263 έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, αφενός μεν, διότι έχουν θεσπιστεί σχετικά νομοθετήματα ήδη από το 1988, καθώς και τον Αύγουστο του 1992, αφετέρου δε, λόγω της ιδιαίτερα φιλελεύθερης πολιτικής που ασκεί το κράτος αυτό στον τομέα των τερματικών εξοπλισμών.

5. Για τον λόγο αυτό, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

6. Η Επιτροπή απάντησε στα επιχειρήματα που προέβαλε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου με το υπόμνημα αντικρούσεως μόλις κατά την προφορική διαδικασία· υποστήριξε ότι ούτε τα νομοθετήματα που αναφέρει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ούτε η εν λόγω φιλελεύθερη πολιτική αρκούν, κατ' αυτήν, να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις της οδηγίας 91/263.

Β — Η γνώμη μου επί της υποθέσεως

7. Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου αμφισβητεί την παράβαση που προβάλλει η Επιτροπή. Φρονεί ότι, αφενός μεν, έστω και χωρίς ρητή πράξη μεταφοράς, η οδηγία εφαρμόζεται ήδη στο Λουξεμβούργο, αφετέρου δε, ο σκοπός που επιδιώκει η οδηγία έχει ήδη πραγματοποιηθεί.

8. Ένας από τους σκοπούς της οδηγίας 91/263 συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των τηλεπικοινωνιακών τερματικών εξοπλισμών. Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι υφίσταται νόμος ήδη από το 1988 ο οποίος ρυθμίζει αυτή την αμοιβαία αναγνώριση. Πρόκειται για τον νόμο ο οποίος μετέφερε στο εθνικό δίκαιο του Λουξεμβούργου την οδηγία 86/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, για το πρώτο στάδιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκρίσεων τύπου του τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού [2]. Το νομοθέτημα με το οποίο πραγματοποιήθηκε η εν λόγω μεταφορά περιέλαβε το σύνολο του περιεχομένου της οδηγίας.

9. Όπως υποστήριξε η Επιτροπή κατά την προφορική διαδικασία, δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις της οδηγίας 91/263 με μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 86/361, διότι οι σκοποί της πρώτης είναι πολύ ευρύτεροι.

2 — ΕΕ L 217, σ. 1.

10. Η οδηγία 86/361, σύμφωνα με το άρθρο της 1, είχε ως σκοπό την αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων των δοκιμών πιστότητας των τηλεπικοινωνιακών τερματικών εξοπλισμών μαζικής παραγωγής προς κοινές προδιαγραφές πιστότητας. Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας αυτής, η αμοιβαία αναγνώριση των εγκρίσεων τύπου του τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη δημιουργία ανοικτής και ενοποιημένης αγοράς των εξοπλισμών αυτών. Ωστόσο, λόγω της υπάρξεως στα κράτη μέλη διαφορετικών συνθηκών, ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά σταδιακά [3].

11. Κατά την έβδομη αιτιολογική σκέψη, η αμοιβαία αναγνώριση των δοκιμών πιστότητας των τερματικών εξοπλισμών μαζικής παραγωγής αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας αυτής. Η εν λόγω διαδικασία πρέπει να στηρίζεται στον καθορισμό κοινών τεχνικών προδιαγραφών με βάση τα διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές και στην εναρμόνιση των γενικών τεχνικών περιγραφών [4]. Επομένως, το πρώτο αυτό στάδιο περιλαμβάνει την εναρμόνιση των προτύπων. Καταρτίζονται πίνακες των εργαστηρίων δοκιμών και των αρχών που έχουν αρμοδιότητα, στα διάφορα κράτη μέλη, να χορηγούν εγκρίσεις τύπου. Τα εργαστήρια δοκιμών έχουν ως αντικείμενο να ελέγχουν αν οι συσκευές ανταποκρίνονται στα κοινά πρότυπα και, ενδεχομένως, να χορηγούν πιστοποιητικό πιστότητας περιλαμβάνον το σύνολο των στοιχείων που αφορούν τις μετρήσεις. Επομένως, ο σκοπός της οδηγίας 86/361 έγκειται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων των δοκιμών αυτών στα διάφορα κράτη μέλη, σύτως ώστε να μη χρειάζεται να εκτελούνται εκ νέου και να εγκρίνονται εντός των άλλων κρατών μελών [5].

12. Όπως ορθώς υποστήριξε η Επιτροπή, με την τελευταία αυτή οδηγία εξακολουθεί να είναι αναγκαία η έγκριση τύπου εντός κάθε κράτους μέλους. Αντιθέτως, η οδηγία 91/263 προβλέπει την πλήρη αναγνώριση των εγκρίσεων των τερματικών εξοπλισμών που πληρούν τις απαιτήσεις οι οποίες ορίζονται στην οδηγία αυτή. Αυτό σημαίνει ότι η αναγνώριση εντός του άλλου κράτους μέλους δεν θα ισχύει μόνο για το αποτέλεσμα των δοκιμών, αλλά και για την έγκριση τύπου. Η Επιτροπή συνάγει από τα ανωτέρω ότι μπορεί να υποστηριχθεί ότι η διαδικασία της αμοιβαίας αναγνωρίσεως που άρχισε με την οδηγία 86/361 ολοκληρώθηκε με την οδηγία 91/263.

13. Η ίδια η οδηγία 86/361 προέβλεπε ήδη ένα δεύτερο στάδιο, κατά το οποίο θα εδημιουργείτο μια ανοικτή και ενοποιημένη αγορά στον τομέα των τερματικών εξοπλισμών [6]. Έτσι, το άρθρο 5 της οδηγίας 91/263 ορίζει σήμερα ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν πλέον να παρεμποδίζουν τη διάθεση στην αγορά και την ελεύθερη κυκλοφορία και χρήση στο έδαφός τους των τερματικών εξοπλισμών που ανταποκρίνονται στις διατάξεις της οδηγίας. Συναφώς, τα κράτη μέλη τεκμαίρουν ότι οι τερματικοί εξοπλισμοί που είναι σύμφωνοι προς τα εθνικά πρότυπα που εφαρμόζουν τα οικεία εναρμονισμένα πρότυπα ανταποκρίνονται στις βασικές απαιτήσεις που αφορούν την ασφάλεια των χρηστών και του προσωπικού των οργανισμών που εκμεταλλεύονται τα δημόσια δίκτυα τηλεπικοινωνιών (άρθρο

3 — Πέμπτη και έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 86/361.

4 — Όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 86/361.

5 — Άρθρο 6, παράγραφος 2, της οδηγίας 86/361.

6 — Δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 86/361 και άρθρο 9 της οδηγίας 86/361.

4, στοιχεία α' και β', της οδηγίας). Η αμοιβαία αναγνώριση των εγκρίσεων που αφορούν τις απαιτήσεις αυτές ρυθμίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στο οποίο επίσης παραπέμπει η Επιτροπή (ο μετασχηματισμός των απαιτήσεων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 4, στοιχεία γ' έως ζ', σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2).

14. Στην οδηγία 86/361 δεν υφίστατο αντίστοιχη ρύθμιση. Η οδηγία αυτή δεν προέβλεπε παρά την εναρμόνιση ορισμένων προτύπων, καθώς και την αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων των δοκιμών πιστότητας ως προς κοινές προδιαγραφές των τερματικών. Η έγκριση των τερματικών εξοπλισμών, εντός κάθε κράτους μέλους, εξακολουθούσε να είναι απαραίτητη.

15. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι σκοποί της οδηγίας 91/263 βαίνουν πολύ πέραν των σκοπών της οδηγίας 86/361, οπότε η μεταφορά της οδηγίας που αφορά το πρώτο στάδιο είναι μάλλον αδύνατον να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της οδηγίας 91/263.

16. Η Επιτροπή τονίζει επιπλέον ότι η οδηγία 91/263, όχι μόνο δεν μπορεί να θεωρηθεί συμπλήρωμα της οδηγίας 86/361, αλλά αντιθέτως θεσπίστηκε σε αντικατάστασή της. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα πεδία εφαρμογής των δύο οδηγιών είναι διαφορετικά και ότι η οδηγία 91/263 καθιστά περιττή την παλαιά οδηγία. Προσθέτει ότι, από της εκδόσεως της οδηγίας 91/263, η αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων των δοκιμών πιστότητας προς τις κοινές προδιαγραφές των τερματικών εξοπλισμών μαζικής παραγωγής δεν έχει πλέον καμία σημασία. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος για τον οποίο το άρθρο 16 της οδηγίας 91/263 προβλέπει την κατάργηση της προηγούμενης οδηγίας.

17. Κατά τη γνώμη μου, η οδηγία 91/263 δεν κατέστησε περιττές όλες τις διατάξεις της οδηγίας 86/361. Η εναρμόνιση των προτύπων αποτελεί την προϋπόθεση που έπρεπε να πληρούται για να μπορέσει η οδηγία 91/263 να προβλέψει την αμοιβαία αναγνώριση των εγκρίσεων. Η οδηγία 86/361 καθίσταται περιττή εφόσον έχει επιτευχθεί η εναρμόνιση την οποία προβλέπει, αλλά όχι από το γεγονός και μόνο της εκδόσεως μιας νέας οδηγίας.

18. Είναι ωστόσο δυνατόν να αναγνωριστεί η ορθότητα της απόψεως της Επιτροπής, στο μέτρο που η νέα οδηγία — μετά την πραγμάτωση των στόχων της οδηγίας του 1986 — επιβάλλει πλέον νέες υποχρεώσεις στα κράτη μέλη. Για τον λόγο αυτό, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας 86/361 δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις της οδηγίας 91/263, αυτό δε ισχύει κατά μείζονα λόγο εφόσον ο εθνικός νόμος δεν αποτελεί παρά ένα πιστό αντίγραφο της οδηγίας 86/361.

19. Η Επιτροπή εξετάζει τέλος λεπτομερειακά ορισμένες διαφορές των ρυθμίσεων που περιέχουν οι δύο οδηγίες. Η οδηγία 91/263 δεν έχει εφαρμογή μόνο στους τερματικούς εξοπλισμούς, αλλά και στους εξοπλισμούς που μπορούν να συνδεθούν με το

δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο, χωρίς να προορίζονται γι' αυτό [7]. Κατά την Επιτροπή, λόγω της διατάξεως αυτής, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 91/263 καθίσταται πολύ ευρύτερο από το πεδίο της οδηγίας 86/361. Πρέπει να δεχθούμε την άποψη αυτή, στο μέτρο που στην τελευταία αυτή οδηγία δεν γινόταν λόγος παρά για τερματικούς εξοπλισμούς. Ωστόσο, η έννοια «τερματικός εξοπλισμός» οριζόταν στην οδηγία αυτή με αναφορά στη σύνδεση με το άκρο δημόσιου τηλεπικοινωνιακού δικτύου [8]. Ίσως θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι η έννοια αυτή αφορά και τους τερματικούς εξοπλισμούς που απλώς μπορούν να συνδεθούν. Υπέρ του συμπεράσματος αυτού συνηγορεί το γεγονός ότι, σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό που έδωσε η οδηγία του 1986, η έγκριση τύπου συνίσταται στην πιστοποίηση που γίνεται από την αρμόδια αρχή «σύμφωνα με την οποία ένας συγκεκριμένος τύπος τερματικού εξοπλισμού επιτρέπεται ή *θεωρείται κατάλληλος να συνδεθεί* με ένα δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο» [9].

20. Η ρύθμιση της οδηγίας 91/263, η οποία στο γερμανικό κείμενο δεν μιλάει πλέον για «Geräten» αλλά για «Einrichtungen», είναι ωστόσο ευρύτερη, στο μέτρο που έχουν προβλεφθεί ειδικοί κανόνες για τους εξοπλισμούς που απλώς *μπορούν* να συνδεθούν (και οι οποίοι, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας του 1991, δεν μπορούν πλέον να θεωρούνται τερματικοί εξοπλισμοί). Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, οι εξοπλισμοί πρέπει να συνοδεύονται από δήλωση του κατασκευαστή ή του προμηθευτή, με την οποία να πιστοποιείται ότι δεν προορίζονται να συνδεθούν με δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο και ότι η σύνδεση αυτή εντός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας συνιστά παράβαση των εθνικών νόμων που εφαρμόζουν την οδηγία 91/263. Η οδηγία αυτή επιβάλλει επιπλέον την υποχρέωση να επιτίθεται στους εξοπλισμούς αυτούς ένα σύμβολο δηλωτικό της απαγορεύσεως αυτής [10]. Τέτοιοι κανόνες δεν περιλαμβάνονταν στην οδηγία 86/361, πράγμα το οποίο συνεπάγεται ότι η μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας του 1986 δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της οδηγίας του 1991.

21. Η Επιτροπή αναφέρει, στο πλαίσιο αυτό, δύο απαιτήσεις που αφορούν τους τερματικούς εξοπλισμούς και οι οποίες εμφανίζονται για πρώτη φορά στην οδηγία 91/263, ήτοι τις απαιτήσεις ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας και προστασίας του δημόσιου δικτύου τηλεπικοινωνιών από βλάβες. Από τα στοιχεία αυτά καταδεικνύεται επίσης ότι η νέα οδηγία καθορίζει περισσότερες απαιτήσεις απ' ό,τι η οδηγία του 1986.

22. Πρέπει ακόμη εδώ να επισημανθεί — όπως ανέφερε επίσης η Επιτροπή — η εισαγωγή ενός σήματος πιστότητας ΕΚ για τους τερματικούς εξοπλισμούς [11] που είναι σύμφωνοι προς τις προδιαγραφές της οδηγίας. Η οδηγία του 1986 δεν προέβλεπε τέτοιο σήμα.

7 — Άρθρο 2 της οδηγίας 91/263.

8 — Άρθρο 2, σημείο 2, της οδηγίας 86/361.

9 — Άρθρο 2, σημείο 10, της οδηγίας 86/361 (η υπογράμμιση δική μου).

10 — Άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/263.

11 — Άρθρο 11 της οδηγίας 91/263.

23. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι η οδηγία 91/263 έχει πολύ ευρύτερο ρυθμιστικό περιεχόμενο απ' ό,τι η οδηγία του 1986, οπότε η μεταφορά της αρχικής οδηγίας δεν αρκεί για να ικανοποιηθούν οι επίδικες εν προκειμένω απαιτήσεις.

24. Ως δεύτερο επιχείρημα υπέρ της εφαρμογής της οδηγίας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου προβάλλεται το ότι έχουν θεσπιστεί οι αναγκαίες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις προκειμένου να επιτραπεί ο ανταγωνισμός στην αγορά των τηλεπικοινωνιών. Έτσι, η πρώην υπηρεσία ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών μετετράπη σε δημόσια επιχείρηση με νομική προσωπικότητα και οικονομική αυτοτέλεια.

25. Η Επιτροπή αντιτάσσει ορθώς στο επιχείρημα αυτό ότι, ναι μεν η οδηγία περί της οποίας πρόκειται προϋποθέτει πράγματι την ύπαρξη διαχωρισμού μεταξύ, αφενός, της επιχειρήσεως που προσφέρει προϊόντα και υπηρεσίες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και, αφετέρου, της υπηρεσίας που έχει αρμοδιότητα να χορηγεί τις εγκρίσεις, πλην όμως ο διαχωρισμός αυτός ήταν ήδη υποχρεωτικός βάσει του άρθρου 6 της οδηγίας 88/301/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1988, σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές των τηλεπικοινωνιακών τερματικών [12]. Επομένως, ένα τέτοιο μέτρο δεν μπορεί να συντελέσει στη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 91/263.

12 — ΕΕ L 131, σ. 73.

26. Το Λουξεμβούργο, προκειμένου να αποδείξει ότι έχει ήδη υλοποιήσει τους στόχους της οδηγίας 91/263, προβάλλει ως επιχείρημα ότι ασκεί πολύ φιλελεύθερη πολιτική στον τομέα των τερματικών εξοπλισμών και ότι ουδεμία διάταξη έχει θεσπιστεί στο παρελθόν που να απαιτεί την πιστότητα των αλλοδαπών εξοπλισμών. Όλοι οι εγκεκριμένοι από τα κράτη μέλη τερματικοί εξοπλισμοί πωλούνται ελεύθερα στην αγορά του Λουξεμβούργου.

27. Μολονότι η Επιτροπή είναι βεβαίως διατεθειμένη να επιβεβαιώσει το επιχείρημα αυτό, τονίζει ωστόσο ότι πρόκειται απλώς για διοικητική πρακτική. Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ορθή η άποψη της Επιτροπής ότι, για λόγους ασφαλείας δικαίου, η οδηγία πρέπει να μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο με τυπικά μέτρα.

28. Το συμπέρασμα επομένως είναι ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου ότι οι στόχοι της οδηγίας έχουν ήδη επιτευχθεί. Μεταξύ των στόχων αυτών καταλέγεται όχι μόνο η απλή εφαρμογή των κανόνων της, αλλά και η εφαρμογή τους επί συγκεκριμένης νομικής βάσεως.

29. Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου εκθέτει επιπλέον ότι υφίσταται

ήδη ένα νομοσχέδιο που αποσκοπεί στη μεταφορά της επίδικης οδηγίας, καθώς και της οδηγίας 93/97/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1993, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 91/263/ΕΟΚ όσον αφορά τον εξοπλισμό δορυφορικών επίγειων σταθμών [13]. Στην άποψη αυτή αντιτάσσεται το επιχείρημα ότι το στοιχείο αυτό δεν μπορεί να αναιρέσει τη μη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

30. Επομένως, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, παραλείποντας να θεσπίσει εντός της ταχθείσας προθεσμίας τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας 91/263, παρέβη την υποχρέωση που υπέχει από την οδηγία αυτή.

31. Δεδομένου ότι αποδεικνύεται ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν μετέφερε εμπροθέσμως την εν λόγω οδηγία στο εσωτερικό δίκαιό του, το Δικαστήριο δεν πρέπει να εξετάσει την αιτίαση που διατυπώνει επικουρικώς η Επιτροπή, προσάπτοντας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ότι παρέλειψε να της κοινοποιήσει τα θεσπισθέντα για τη μεταφορά της οδηγίας μέτρα.

32. Όσον αφορά το ζήτημα των δικαστικών εξόδων, το άρθρο 69, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου ορίζει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή υπέβαλε τέτοιο αίτημα, πρέπει να καταδικαστεί το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

Γ — Πρόταση

33. Εν κατακλείδι των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

«1) Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες

13 — ΕΕ L 290, σ. 1.

για να συμμορφωθεί προς τις διατάξεις της οδηγίας 91/263/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 1991, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τον τερματικό εξοπλισμό των τηλεπικοινωνιών περιλαμβανομένης της αμοιβαίας αναγνωρίσεως της πιστότητας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και από το άρθρο 17 της προπαρατεθείσας οδηγίας.

2) Καταδικάζει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.»